

מסורת הש"ס

א) ת"כ ויקרא חובה פרש' ג ה"א, א) [לעיל יח: ממנות מנ: א) נפ' מוס' לשל יח: ד"ה ואילך], ד) מוס' דיומא פ"ג ה"ד [וימא לט: ט, א], ט) ירוש' יומא פ"ה ה"ז, א) וימא ט: לקמן נב:, א) תוס' יומא פ"ג ה"ה, ת"כ אחרי פרש' ד ה"א, ירוש' יומא פ"ה ה"ז, ח) במדבר יט, ד, ט) מנחות יט, א) ויקרא יד טו, ט) סוכה ו:, א) וכן לקמן נב:, ט) [סוכה לג:], א) קדושין נט: ט) פסחים כו:, ט) סנהדרין ז: פט:, ט) שם ז: א) [ועי' טעם מוס' סנהדרין ג, ד"ה כולה ומוס' סוכה ו: ד"ה וירוש', ק) כמ"ש לעיל לט: סד"ה לפר, ל) ויקרא חובה פרש' ג ה"ז, א) לעיל לט סד"ה ומשדיר:

שינויי נוסחאות

א) זה פר (ש"ס:ט) [ב] באהל מועד נמחק (ש"ס:ט) [ג] ס"פ תקרי (ש"ס ובי"ח בבב"ר), ועי' א"ח יט: ד] מעטבב (בבב"ר: א) ל"ל תעכב (ש"ס ורע"ב: א) גי' שגמ"י אמר מר לפר זה פר כהן משיח למאי הילכתא לעכב לפר זה כ"ו הילכתא לעכב כ"ו, (בבב"י) כבב"י ועי' רש"י: ו) מיתב פשיטא למתב כב"ק וכו"ה ישר דחוקה כתיב ויה וי"ל לקרא אמרנא וי"כ רש"י לר"ג פשיטא ועי' בבב"י דקדוש: ח] כש"מ וי"ל נוסף את אהל מועד ואת המזבח: ט] בללקוט א"י דברי רבי יהודה אמר לו ר' כהנא מפני רבי' (והגר"ם): אכל רש"י ז"ל כהן ולקוטו (מכ יח) דב"ה שצ"ה ביום הכהני ר"ע ור' יהודה ולא בני הללקוט (מנחת יהודה: א) נאמר, דב"ה משמע דברים נדרוש: יא] כש"מ וכתיב וכן שאם חסר אהת מכל המנחות לא עשה ולא כלום אלא אמר ר"ה: יב] לקמן נג ע"כ ויומא: יג] בדם וטבילה כ"ל (ש"ס והגר"ם): יד] מיתב לא נצרכא כתיב כ"ל וסמ"א והגר"ם בני לא נצרכא וסמ"א והגר"ם בני לא נצרכא אלא כ"ו: יד] ביה בדריא (בב"י: ב) קרא אתה, דאיתקוש (ש"ס:ט) [זו] ל"ל היר' (ש"ס:ט) [ז] ל"ל ולמדים (בבב"י ור"ה: א) אלא למגדף דעל כ"ל (בבב"י: א) [ש] כבב"י תקרי [וכגרי' כ"מ, עי' א"ח ג], והפסק התקנה נתיך להית' לח"כ, וכן הוא ישר דהא נג אין לו תקנה: ב] באהל מועד אתה אשר תביא דמינש מזהב כ"ל (צ"צ: א) שיעכבו (ש"ס:ט) [בא] קב"ל דמתן ר' לגבי כ"ל מיתב בני נחמק (ש"ס:ט) [ל] מנחל ועד סד"ה מוקף כש"מ: א] דאחת דמעכבת בעלמא מניה לא נילף רבי' כ"ל, ור"ל מנה לא נילף רבי' כ"ל, בעלמא מנה לאוהא אחת דמעכבת בעלמא תאמר בהנן שמים מעכבא בעלמא דעלמא וי"ל ד"ק דאחת כתיבה וכו' לא נילף למחן השמים וכו', ועי'ש: לב] ל"ל דשמעין ליה (ש"ס:ט) על נמחק (ב"ש: א) [ל] שניהם שוים במשמעות אחד כ"ל (ב"ש: א) [לח] כיון דמוקמי שבו דור, גבי הזאות נמי נימא הכי א"כ ניבעי כ"ל (ש"ס:ט) [ל] מיתב רבי נחמק (ש"ס:ט) [ל] מנחל ועד סד"ה מוקף כש"מ: א] דאחת דמעכבת בעלמא מניה לא נילף רבי' כ"ל, ור"ל מנה לא נילף רבי' כ"ל, בעלמא מנה לאוהא חג וכו' (צ"ח: עי' גי' ח"י, ובשם יוסף מנחל כלפניו ועי' סו"ק: א) [ל] מיתב מיתב לחד אמורא. וי"ל דבשם חגית הוא כן, ובכ"כ וגי' ובשם לא מחקן וז"ל: לח] שריים ואיצטריך כן יעשה למחן ארבע על כרחין וטבל כוונתו דכיון דשרייים כו' (ש"ס:ט):

צפרה, ‏י" והוא אל נכה פני אהל מועד וגו' וכתב חוקה לעיכובא ט': **נגנעים**, בלוג שמן של מנורע י' והוא מן השמן בלכזעו וגו' וכתב זאת תהיה תורת המנורע (ויקרא יד) וכל הווייה עיכובא: **דספינן**, **צהדיא**: **וכפילן**, ועשה כאשר עשה: **מן ארבע נמי כפינן צהדיא וכפילן**, דועשה כאשר עשה אכולה מילתא קאי ומהיכא יתיי למעוטינהו: **לא נצרכא אלא לר"ש**, דאמר לא כתיב ציה יד' אלא שמים ושמים אחרות צהיקשא דהאי קרא טו' איתקוש פר כהן משיח ופר העלם דצר כדלמחן [לעיל נט: א] לפר זה פר כהן משיח הילכך אי לא דהדר כפלניהו לא הוו כפולין: **למעלא**, צפר כהן משיח: **למעא**, צפר העלם: קין קרנות, מדמני למיתכב קין וכתב קרנות הויא טו' שמים דאית ליה לר"ש י' שם אס למקרא וחסוריס ונלמדים י' זה מזה צהיקש: **הרי הוא אומר**, צשיהם על קרנות מוצח קטרת סמים אשר לפני ה' אשר צאהל מועד והאי צאהל מועד ימירא הוא דהא כתיב אשר לפני ה' ולמך יח' על כל הקרנות צבוחן ההיכל נתיך יתמן: סמיכה ושפיכת שירים לא נחמרו צפרשת אחרי מות: **ס"ל כן יעשה**, לרבות פר יוה"כ לסמיכה ושירים דהא פר יוה"כ צהאי קרא כתיב כדאמר לפר זה א' יוה"כ: והאמרם לפר כו', וכיון דאיתקש להאי איתרבו להו סמיכה ושירים צהיקשא ולמה לי מו כן יעשה: **ס"ד אמינא**, כי איתקש לעזובה דמעכבא כפרה הוא דאיתקש דכתיב וצפר צהאי קרא ונלרצוי צ"י את דם וטבילה דמפרש לקמן: **נפחסה**, תקרת טו' עלייתו וגגו מו ולא אהל הוא: **מאשר**, נפקא ליה ארבע קרנות מאשר דמני למכתב אשר לפני ה' צאהל מועד למה לי [למיהדר] למיתכב אשר אלא על כל הקרנות אשר צאהל ב' דהאי אשר תבא משום מוצח לא איצטריך למיכתבי: **לר' יהודה נמי**, אע"ג דכתיב מתן ארבע צהדיא וכפילן צועשה כאשר עשה: **איצטריך**, כן יעשה לרצויניהו שיעכבו בא: **סד"א מידי דהוה אסמיכה ושירי הדם**, דפר העלם גופיה דכתיבן וכפילן ולא מעכבי כדאוקימנא עילוייהו מיעוטא דוכפר

ונסלח משום טעם דלין מעכבות ככ"מ: **מן ארבע**, שאין מעכבות כחטאת החילונה נמי לא יעכבצו דנימעטו נמי מוכפר ונסלח: **קמ"ל** [ב], [דלענין סמיכה ושירים שאין מעכבין ככ"מ קא חשיב להו כפרה] דאילו סמיכה ושירים אפילו עקריניהו לגמרי לא מעכבי ואילו מתן ארבע חדא מינייהו [ב] מעכב כחטאת החילונה הילכך מיימנין לכולהו לעיכובא מוכין יעשה: **למאי הילכתא לעכב**, דהא לא כתיבן וכפילן ציה ואיצטריך לנקאשויי ב: **פשיטא [ללא] ב** [ה] גרסי' גבי פר יוה"כ: **לעכב**, שיהו כל המתנות מעכבות: **חוקה כפיב**, צסוף פרשת אחרי מות והיתה זאת לכם לחוקת עולם וגו' [ויקרא טו]: **לרבי יהודה**, צפ' הוילאו לו (יומא דף ס), **דאמר דברים הנעשין צנגדי לנן מפניכם**, מתנות בן וקטרת שעל צין הבדים: **הקדים מעשה לחצירו לא עשה ולא כלום**, דחוקה עלייהו כתיב: **אצל דברים הנעשין צנגדי לנן מנחון**, כגון מתנות פר ושעיר שעל הפרכת: **הקדים שעיר** [ב] **לפר מה שעשה עשוי**, דחוקה לאו עלייהו כתיב, והתם מפרש טעמיהו [ב]: **אימא מדכסדרן לא מעכבי**, אלמא חוקה לאו עלייהו קיימא מנין הזאות גופייהו נמי לא יעכבז אס חסר מתן: **קמ"ל**, היקשא דהכא: **ומי מציא אמרם הכי**, דלר' יהודה עיכובא מהכא יליף: **וכלא מפער**, קרא ימירא הוא דהל הוה ליה למיתכבז אלא והקריב את השעיר החי: **אס כיפר**, כפרה המעכבת בשאר מקומות כגון מתנת דמים מתן שבע ומתן ד': **כילה**, אע"פ כקדר מכתבו ונאמר אס כילה הכל אפילו שפרכת שירים כיפר: **ואס לא כילה לא כיפר**, והכי מפרש צבסדר יומא ו^[א] [ג]: דשרייים מעכבין איכא צניייהו, אלמא עיכוב לר' יהודה מהכא נפקא: **לא נצרכא**, האי דמקיש פר יוה"כ לפר העלם דצר ולפר כהן משיח: **אלא לאס צדס וטבילה**, דצפר כהן משיח כתיב וטבל הכהן את אכזעו צדס, ואי קשאי צהאי קרא

בית שמאי פרק רביעי זבחים

מ.

מתן ארבע נמי כתיבן וכפילן אמר רבי ירמיה לא נצרכבה בוי' מימה כיון דככתיבן וכפילן תלא מילתא אמאי תלי רצי בן טעמא דצרייתא צמה שמעכבות בכל מקום ויש לומר דלא מימא דנילף מתן ארבע ממתן שבע וא"ת מתן שמים לכל הפחות כתיבן וכפילן ואפילו לר"ש ואס כן נילף אינן שמים

מינייהו א: (תוספת) נראה לי דלחת א: דכתיבה בעלמא ומינה לא נילף ומן השניה דכתיבה לא נילף השמים הנוספות דתנתי ממדל לא ילפינן ע"כ: **לא נצרכבה אלא לר"ש דתניא בוי'**, פירש צקונטרס דר"ש אית ליה יש אס למקרא וכן ודאי שמעינן ליה צפ"ק דסנהדרין (דף ד. ג) גבי צכסת צכסת והא דשמעינן [ב] צפ"ק דקדושין (דף יח: א) דדריש תרוייהו יש אס למקרא ולמסורת גבי צנגדו צל משום דהתם אפשר לקיים שניהם אצל כהן אי אפשר לדרוש שניהם אצל לר"ע קשה דלא דריש התם תרוייהו וצפ"י כל שעה (פסחים דף לו.) גבי על א: לחס עוני דריש מקרא ומסורת וצפ"י לוצב הגזול (סוכה דף לה: א) תנן נמי ר"ע אומר כשם שלוצב אחד ואחרוג אחד כו' ודריש בגמ"י לוצב אחד מדכתיב כפת וי"ל דניהי דר"ע עיקר ס"ל מקרא (ומסורת) עיקר מ"מ לדרשא פורתא דרשינן ליה למסורת ומיהו קשה מר"ש דהכא צצירא ליה יש אס למקרא וצסוף כיצד לולין (פסחים דף פו: א) גבי צבית אחד יאכל קצצר יש אס למסורת וההיא^[א] דיותן דומיא דכי יתן^[ב] ועוד דומיא דעבד^[ג] ישמע ירמיה ט' ולא תשא ולא תשא אומר ר"ע דצהנהו כ"ע מודו שהמקרא והמסורת שניהם י: משמעותם א' ולא שייכי לפלוגתא (צין מקרא למסורת דשניהם משמעות אחד ולא שייכי לפלוגתא) דמקרא ומסורת^[ד]: **למבמה הוא אומר קרן קרנות ארבע דברי ר"ש**, וא"ת כיון א"ל דקושטו צוו וצוו גבי האזות נמי א"כ ניבעי ארביסר וי"ל דלא דמי דמתן ד' אשכחן אצל האזות ארביסר לא אשכחן צסוס מקוס (תוספת) ועוד וי"ל דקרנות טובא נמי משמע ואס נאמר ארבע אין זה סמירת הפסוק ו' אצל גבי האזות כתיב והוא שבע ולא יותר:

לסמיכה ושירי הדם, צפ' איהו מקומן (לקמן דף נג.) דריש מדכתיב הפר [לימד] על פר יוה"כ שטעון מתן דמים ליסוד ומימה לההוא תנא סמיכה מנא ליה וי"ל דצמורת כהנים י' דריש מדכתיב וסמן על ראש הפר לרבות פר יוה"כ לסמיכה לו: ואפי' נפקא ליה לההוא תנא מהיקשא דהכא יומרת ושמי הכליות אע"ג דלא מעכבי כפרה מ"מ שירים לא נפקי דגריעי כדאמר צסוף השוחט והמעלה (לקמן דף קא.) דאימוריס תחילת עבודה ושיריים סוף עבודה: **אשר לא דריש**, לעיל פירשתי צריש פ"צ (דף יח: ד"ה ואילך): **אב"י אמר לרבי יהודה נמי איצטריך**, מימה הא שמעינן ליה לרבי יהודה דשרייים הפנימים מעכבי למד לו אמורא צפרק איהו מקומן (לקמן דף נג:) ובפרק הוציאו לו (יומא דף ס: א) והך צרייתא קתני וגסלח אע"פ שלא נתן שיריים לו על כרחין דלא כוותיה וכיון דשרייים מעכבין כל שכן מתן ארבע וכי מימא דהני מילי צשרייים דיוה"כ דגלי קרא וכלה מכפר לא משמע הכי כדפרישית א' מדלא קאמר מחלוקת צשרייים של יוה"כ אלא מפלגי צין פנימים לחיצונים וצסוס מקוס לא מצינו שמחלק צפנימים ועוד קשה הא דקאמר לעיל קד"ה הני מילי עבודה דמעכבא כפרה כו' הא על כרחין שיריים לרבי יהודה מעכבי כפרה ונראה דהך סוגיא אתא כריצ"ל דאמר משמעות דורשין איכא צניייהו ו' ולית ליה לר' יהודה שיריים מעכבין ור' יוחנן **אמר** רב נחמן בר יצחק **לא נצרכבה אלא לרבי יהודה**, כאצי ס"ל דלר' ירמיה לעיל לא מיתוקמא כר' יהודה דר' יהודה דריש כן יעשה לסמיכה ושיריים והך צרייתא מוקמא ליה למתן ארבע: **לא נצרכבה אלא צאת בדם ובמביירה**, פי' צקונטרס דלא כתיב צדס צפר העלם אלא צפר כהן משיח כתיב וילפינן מיניה פר יוה"כ דאיתקש צהאי

עין משפט ונר מצוה

י א **ו** מ"י פ"ה מה'ל' עבודת יוה"כ הל' כג:
כ ב **מ**י"י שם הל"א:

תורה אור השלם

- ↑ וְעָשָׂה לָפָר כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לַפָּר הַחֲטָאתוֹ כֵּן יַעֲשֶׂה לוֹ וּבִפְרֹס עֲלֵהָם הַבֹּהֶן וְנִסְחָל לָהֶם: ויקרא ד, ב
- ↑ וְנָתַן הַבֹּהֶן מִן הָדָם עַל קְרֹנוֹת מִזְבֵּחַ קִטְרֶת הַסְּפִיעִים לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת כָּל דָּם דָּהָר יִשְׁפֹּךְ אֶל יִסּוֹד מִזְבֵּחַ הָעֹלָה אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: ויקרא ד, ו
- ↑ וּמִן דָּוָם יִתֵּן עַל קְרֹנָת הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת כָּל דָּם הָדָם יִשְׁפֹּךְ אֶל יִסּוֹד מִזְבֵּחַ הָעֹלָה אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: ויקרא ד, יח
- ↑ וְהִזְיָתָהּ זֹאת לָכֶם לְחֻקֹּת שֹׁלֵם לְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל חַטֹּאתֵם אֶתֶּם בִּשְׁעֵה וַיַּעַשׂ בְּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה: ויקרא טו, לד
- ↑ וּבֹהֶל מִכְפָּר אֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֵת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת הַמִּזְבֵּחַ וְהִקְרִיב אֶת חַשְׁוִיעֵי הַחֵי: ויקרא טו, כ
- ↑ וְהָיָה הַבֹּהֶן אֶת אֲצַבְעוֹ בָּדָם וְנִסְחָל מִן הָדָם שִׁבְעַ פְּעֻמִּים לִפְנֵי יְהוָה אֶת פְּנֵי פְרִיֶּת הַקֹּדֶשׁ: ויקרא ד, ו

מוסף רש"י

אלא לרבי יהודה כו'. צפרק הוציאו לו (יומא ט). פלגי ר' יהודה ו' תמיהא אס טיט צביר עבודת לנקדים את המאמחר, ואמר ר' תמיהא כל סדר העבודות שנעשות צנגדי לנן צין פסינן כוון לפני ולפנים, כין ממחן כוון צבויכל או צעוריה מעכב, דחוקה דכתיבה צענינא דאחרי מות עלייהו כתיב, ור' יהודה אומר לא כתיבה חוקה אלא דכריים הנעשים צנגדי לנן מפניכם (יומא דס: א) אבל דברים הנעשים בבגדי לבן בחוץ. כוון ההלכה דידו ואפרכת שירים וכל מתנות הפירות ומנחת הוסב, אס הקידם לכן דצר מאחר אין אלו מעכבין עליו לפסולו, אצל באשטיות ובחפניה מותר הוא לזרוק פסוס פסינן דמי: מפני מה לא נאמר. מי מעכב על ידיט שלא נדרוש בלחן אס סלא כפר ואס כל לא כלא כפר (שם ט: א):

שיטה מקובצת

מתן ר' נמי כתיבן וכפילן בוי' לא נצרכבה בוי' (קרי' קריית). וא"ת מיהו משום דלא כפילן איכ' אמאי מלי טעמא כבתייבא משום דמתן ר' איו מעכב צסוס מקוס, וי"ל דלאצטריך ההוא טעמא דלא תימא דנילף מתן ד' מתמן ז': לא נצרכבה אלא לר"ש, דלמדיה לא כפילן כמקושא ואילו דלא כתיב ביה אלא קרית דהוה שמים ושמים אחרות צהיקשא קא תלי דאיתקש פר כהן משיח לפר העלם דצר כו' (כר' הויא נוסחת דר"ש הר"ם): **למבמה הוא אומר קרן קרנות ארבע דברי ר"ש**, לכוון מהרי"ם, וא"ת לר"ש מתן ארבע לנעשיר ע"ז מנליה, אי מפר העלם הוא נטייה למד סדיקש מפר כהן משיח ואינו חוור ותלמד צדיקש, וי"ל [מינן] למד לענין שמי קרנות דכתיבי גנופיה דצר העלם למד נמי (שם) לענין ד', דהוי הימנו דכר' אחר דלא משיח א"ת חיתת למ"ד, [לסמן מ] לא הוי היקש, אלא למ"ד הוי היקש מלי איהא למימר, וי"ל דלמ"ד דהוי היקש יליף ליה מלפר או פר העלם דקאמר מ"ק דמנא דצי ר' יפתמחל לענין ויתבת ושמי כליות לנחוי כתיבי צגופיה [לסמן מ]. וה"ה לענין [מתמן] ד'. מיהו קשה דאיכ' אס קאמר דכ פסא לקמן (שם) משיח דבעי אגומרי פר העלם לנעשיר ע"ז לענין ויתבת הכבד כו' אמאי לא קאמר נמי לענין קריות, וי"ל משום דיומרת ושמי כליות פסיקא לא גס לר' יהודה, אכל קין קרית לא איצטריך לר' יהודה: